

VIII Tarptautinė Tarpdisciplininė Mokslinė Konferencija

1791 metų Gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai (geopolitiniai, istoriniai, teisiniai, ekonominiai, visuomeniniai ir kultūriniai aspektai)

KVIETIMAS

Turime garbę informuoti ir pakviesti dalyvauti konferencijoje, kuri vyks **2021 metų balandžio 30 – gegužės 2 dienomis Lenkijos Respublikos Ambasadoje Vilniuje** (Šv. Jono gatvė 3, Vilnius LT- 01123) **ir Lenkų kultūros namuose Vilniuje** (Naugarduko gatvė 76, Vilnius LT-03202)

Konferenciją organizuoja Lietuvos lenkų mokslininkų draugija (LLMD)

Konferenciją remia:

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie

**TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

Konferencijos partneriai:

Lenkų kultūros namai Vilniuje
Lietuvos istorijos institutas
Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
Europinė lenkų išeivijos mokslo ir technikos draugijų federacija

Konferencijos kalbos: lenkų ir lietuvių (numatytas sinchroninis vertimas).

2021 metais sukanka 230 metinės Gegužės 3 Konstitucijos, kuri buvo viena didžiausių Abiejų Tautų Respublikos (Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės) pasiekimų. Šios metinės yra gera proga panagrinėti šią tematiką per įvairių mokslo sričių prizmę. Lietuvos lenkų mokslininkų draugija pradėjo ruošti VIII Tarptautinę tarpdisciplininę mokslinę konferenciją pavadintą *1791 metų gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai (geopolitiniai, istoriniai, teisiniai, ekonominiai, visuomeniniai ir kultūriniai aspektai)*.

1791 gegužės 3 Konstitucija politinio teisės akto prasme buvo milžinišku civilizaciniu žingsniu - tai buvo pirmoji rašytinė konstitucija Europoje ir antroji pasaulyje (po Jungtinių Amerikos Valstijų). Šis politinis teisės aktas buvo paskelbtas didžiųjų permainų Europoje laikotarpiu – Žmogaus ir piliečio teisių deklaracija buvo paskelbta Prancūzijoje 1789 metų rugpjūčio 26 dieną, garsioji Prancūzijos Konstitucija – 1791 metų rugsėjo 3 dieną, keturiais mėnesiais vėliau. Neatskiriamąją Gegužės 3 Konstitucijos dalimi buvo 1791 metų spalio 23 dieną priimtas teisės aktas, pavadintas Abiejų Tautų Tarpusavio Įsipareigojimas, kuris detaliam apibrėžė vykdomuosius aktus Lenkijos karalystei bei Lietuvos Didžiajai kunigaikštystei.

Gegužės 3 Konstitucija galiojo metus ir dvi savaites iki 1792 metų gegužės 18 d., kai šimtatūkstantinis carinės Rusijos kariuomenės korpusas įsiveržė į Abiejų Tautų Respublikos teritoriją ir tuo aktu pradėjęs valstybės žlugimo procesą. Nepaisant tragiško Žečpospolitos likimo atmintis apie Abiejų Tautų Respublikos civilizacinį kūrinį išsilaikė per kartas. 2020 metų gegužę Lietuvos Respublikos (LR) Seimas nutarė paskelbti 2021 metus Gegužės 3 Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio Įsipareigojimo metais. LR Vyriausybės renginių, skirtų Gegužės 3 Konstitucijos metų minėjimui, sąrašė yra įtraukta Lietuvos lenkų mokslininkų draugijos (LLMD) organizuojama VIII Tarptautinė Tarpdisciplininė Mokslinė konferencija, kuri įvyks 2021 metų balandžio – gegužės sandūroje. Dalyvauti konferencijoje kviečiame pripažintus Lenkijos, Lietuvos, Baltarusijos, Ukrainos, Kanados bei kitų šalių mokslininkus ir politikus.

VIII Tarptautinė tarpdisciplininė mokslinė konferencija *1791 metų gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai (geopolitiniai, istoriniai, teisiniai, ekonominiai, visuomeniniai ir kultūriniai aspektai)* tęsia LLMD organizuojamų konferencijų ciklą. 2019 m. įvyko konferencija *Nuo Liublino unijos iki Europos Sąjungos ir ...*; 2018 m. - *Imperijų griuvimo šimtosios metinės. Tautinės valstybės ir tautinės mažumos Europoje*; 2017 m. – turėjome konferenciją *Mokslas ir tautinių mažumų švietimas Europoje: vakar, šiandien, rytoj*; 2016 m. įvyko konferencija *Tautinės mažumos – šansas, iššūkis ar grėsmė valstybės saugumui?*; 2015 metais organizavome konferenciją *Tarp integracijos ir atskirties: Europos tautinių mažumų lingvistinės teisės*; o 2014 m. – *Bendroji Europa. Europinė politinė mintis bei XXI amžiaus iššūkiai*.

Numatomos konferencijos tikslas yra plataus spektro istorinių ir geopolitinių procesų, vykstančių XVIII amžiaus Europoje, analizė. Procesų, kurių išdavoje buvo pirmosios Europoje konstitucijos (o vėliau ir kitų konstitucijų) paskelbimas, naujų teisinių ir visuomeninių reguliavimų atsiradimas daugiatautėje suvienytoje Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valstybėje – Abiejų Tautų Respublikoje, atskirų regionų ir jų atstovų dalyvavimas tuose procesuose, kaip ir procesų poveikis bei įvertinimas tautinėje šių regionų sąmonėje. Problematikos analizė būtų vykdoma per įvairių mokslo sričių: politologijos, teisės, istorijos, filosofijos, ekonomijos, sociologijos bei kitų visuomeninių mokslų prizmę.

Organizatoriai numato tokių temų aptarimą:

- Gegužės 3 Konstitucijos bei Abiejų Tautų Įsipareigojimo teisinės, politinės ir istorinės prielaidos;
- socialinės, ekonominės bei kultūrinės Gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos;
- politinių jėgų bei jų interesų sąveika Gegužės 3 Konstitucijos ruošimo bei jos galiojimo laikotarpiu;
- kaimyninių valstybių reakcija paskelbus Gegužės 3 Konstituciją ir Abiejų Tautų Tarpusavio Įsipareigojimą;
- Gegužės 3 Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio Įsipareigojimo paskelbimo reikšmė bei pasekmės;
- Gegužės 3 Konstitucija Lietuvos ir Lenkijos bei kaimyninių valstybių istorinėje politikoje.

Konferencijos organizatoriai tikisi, kad retrospektyvinė aukščiau minėtų temų analizė bei konferencijos dalyvių diskusija leis pilniau suprasti Gegužės 3 Konstitucijos ruošimo, priėmimo procesus, kaimyninių valstybių reakciją, Konstitucijos reikšmę Vidurio-Rytų Europai ir jos vietą šiuolaikinėje Lietuvos ir Lenkijos politinėje istorijoje.

Asmenis, norinčius dalyvauti konferencijoje, prašome užpildyti konferencijos dalyvio anketą, pridėti trumpą pranešimo santrauką¹ lenkų arba lietuvių kalba ir išsiųsti iki 2021 m. kovo 15 d. Lietuvos lenkų mokslininkų draugijai elektroniniu paštu adresu **konferencja2021@snpl.lt**

Iki **2021 m. balandžio 1 dienos** konferencijos organizatoriai patikrins atsiųstus dokumentus ir nuspręs dėl pranešimų priskyrimo atitinkamoms konferencijos teminėms sesijoms.

Konferencijos organizatoriai iki **2021 m. balandžio 10 d.** įsipareigoja atsiųsti konferencijos dalyviams pranešimų pagrindų sudarytą konferencijos programą. Planuojama, kad konferencija įvyks akivaizdiniu ir nuotoliniu formatu.

Konferencijos mokesčiai:

Pagrindinis ² – 110 €	Pilnas ³ – 130 €	50 €
Užsiregistravusiems ir apmokėjusiems iki 2021 m. balandžio 10 d.	Užsiregistravusiems ir apmokėjusiems iki 2021 m. balandžio 29 d.	Dalyviams pristatantiems pranešimus konferencijoje nuotoliniu būdu : 2021 m. balandžio 30 - gegužės 2 dienomis

Norintiems už papildomą mokestį (20€) 2021 gegužės 2 d. (sekmadienį) nuo 14:00 iki 20:30 yra numatoma ekskursija *Gegužės 3 Konstitucijos dalyvių keliais (Kaunas, Kėdainiai)*.

Konferencijos mokestis apjungia dalyvavimą, pranešimo pristatymą, konferencijos medžiagos publikavimą dvikalbėje monografijoje, maitinimą.

Maloniai prašome konferencijos mokestį sumokėti LLMD išdininkui arba iki **2021 balandžio 10 d.** pervesti į žemiau nurodytą sąskaitą su priedašu „**Konferencija SNPL 2021**“:

Lietuvos lenkų mokslininkų draugija (Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy)

Įmonės kodas: 191424611, Adresas: Naugarduko g. 76, LT-03202 Vilnius, Lietuva

Sąskaitos Nr: **LT687300010002449828** Swift: HABALT22

Banko pavadinimas/adresas: SWEDBANK / KONSTITUCIJOS PR. 20a, LT-03502 VILNIUS, LIETUVA

Aktuali konferencijos informacija bus talpinama LLMD svetainėje – www.snpl.lt skyriuje „Aktualności“ rubrikoje „Konferencja SNPL – 2021“.

Organizatorių vardu:

LLMD pirmininkas prof. dr. Voitech Stankevič

Organizacinis komitetas:

Pirmininkas: dr hab. Jaroslav Volkonovski(LLMD)

Nariai:

prof. dr. Voitech Stankevič (LLMD)

doc. dr. Barbara Dvilevič (LLMD)

dr. Renata Karpič (LLMD)

dr. Jonas Kolenda (LLMD)

doc. dr. Kristina Moroz-Lapin (LLMD)

prof. dr. Alexander Waszkiewicz (LLMD)

Konferencijos sekretoriatas:

habil. dr. Jaroslav Volkonovski (LLMD)

habil. dr. Alina Grynja (LLMD vicepirmininkė)

dr. Justyna Lučinska (LLMD išdininkas)

e-mail: **konferencja2021@snpl.lt**

¹ Laukiame pranešimų (iki 20 minučių trukmės) siūlymų – prašome atsiųsti pranešimo santrauką (iki 10 sakinių) Word formatu nurodant pranešimo pavadinimą, autoriaus vardą ir pavardę, telefono numerį, elektroninio pašto adresą, mokslinį laipsnį/vardą bei tikslią afiliaciją konferencijos sekretoriato adresu.

² Pagrindinis konferencijos mokestis 110 € iš dalies padengia logistikos išlaidas (patalpų ir įrangos nuomą, ryšius, biuro paslaugas, kvietimų, programų, sertifikatų spausdinimą, dalyvio rinkinį ir pan.), maitinimo išlaidas (dviejų dienų pietūs, integracinė vakarienė 2021 gegužės 1 d., vakarienė 2021 gegužės 2 d.). Doktorantams galioja sumažintas konferencijos mokestis - 80€

³ Pilnas konferencijos mokestis užtikrina visas konferencijos paslaugas kaip ir pagrindinis mokestis, nenumato nuolaidos

Konferencijos rėminė programa

VIII Tarptautinė Tarpdisciplininė Mokslinė Konferencija

1791 metų Gegužės 3 Konstitucijos paskelbimo prielaidos ir jos įtaka Vidurio-Rytų Europos tautų raidai *(geopolitiniai, istoriniai, teisiniai, ekonominiai, visuomeniniai ir kultūriniai aspektai)*

2021 metų balandžio 30 – gegužės 2 d.

2021 m. balandžio 30 d. (penktadienis, Lenkijos Respublikos Ambasada Vilniuje)

10.30 – 11.45 Konferencijos dalyvių registracija – Lenkų kultūros namų Vilniuje fojė

12.30 – 13.00 Konferencijos atidarymas ir garbės svečių sveikinimas (Lenkijos Respublikos Ambasados reprezentacinė salė) – užtikrinamas sinchroninis vertimas

13.00 – 15.15 Diskusijos (Lenkijos Respublikos Ambasados reprezentacinė salė) – užtikrinamas sinchroninis vertimas

15.30 – 16.30 Pietūs (Lenkijos Respublikos Ambasados reprezentacinė salė)

16.45 – 19.15 Plenarinė sesija (Lenkijos Respublikos Ambasados reprezentacinė salė) – užtikrinamas sinchroninis vertimas

19.30 – 21.30 Integracinė vakarienė (Lenkijos Respublikos Ambasados reprezentacinė salė)

2021 m. gegužės 1 d. (šeštadienis, Lenkų kultūros namai Vilniuje, salės: 304, 005)

9.00 – 12.45 darbas sekcijose (salės 304, 005)

10.45 – 11.15 Kavos pertraukėlė

13.00 – 14.00 Pietūs restorane „Ponas Tadas“ (Lenkų kultūros namai)

14.00 – 19.00 Darbas sekcijose (salės 304, 005)

16.00 – 16.30 Kavos pertraukėlė

19.30 – 22.30 Iškilminga vakarienė restorane „Ponas Tadas“ (Lenkų kultūros namai)

2020 gegužės 2 d. (sekmadienis, Lenkų kultūros namų Vilniuje, koncertų salė)

10.00 – 11.15 diskusijų sesija – medijos, spauda.

11.30 – 12.30 Konferencijos darbo apibendrinimas ir jos uždarymas

12.30 – 13.30 Pietūs restorane „Ponas Tadas“ (Lenkų kultūros namai)

Ekskursija 14.00 – 19.00 *Gegužės 3 Konstitucijos dalyvių keliais (Kaunas, Kėdainiai)*

19.00 – 20.00 Vakarienė Kėdainiuose (arba Kaune)

20.15 – 22.00 sugrįžimas į Vilnių – Lenkų kultūros namai